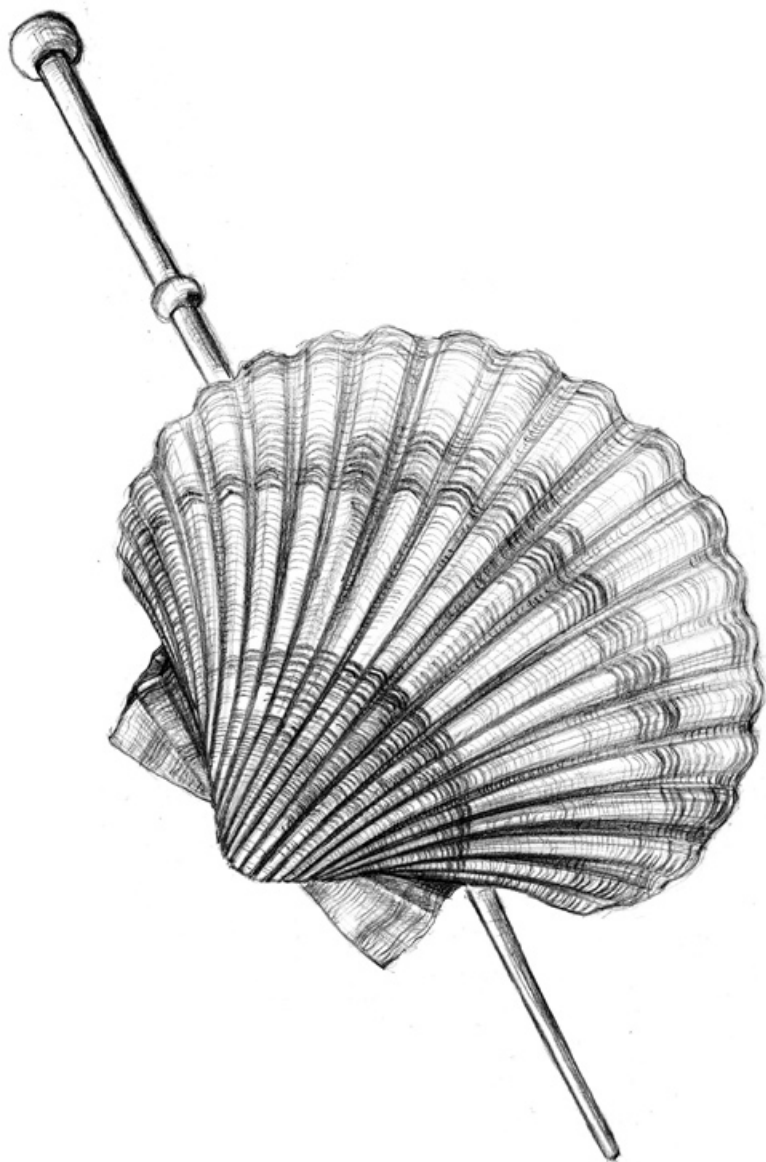

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2020 / 3

Milé čtenářky a milí čtenáři,

březen, měsíc na rozhraní zimy a jara (snad to tak bude i letos), není ničím pozoruhodný, asi právě proto v roce 1955 oficiální místa rozhodla, že to bude Měsíc knihy. Tento velkolepý kulturní projekt měl „účinně pomáhat v tom, aby kniha pronikla do všech končin vlasti, stala se potřebou denního života všech občanů, zvláště mládeže, a plnila tak v širší míře své ideově výchovné poslání, a dále pomáhat v šíření vědeckého světového názoru a účinněji propagovat politickou literaturu.“ Po listopadu 1989 Měsíc knihy přestal být oficiální akcí řízenou z ministerstva a postupně téměř zanikl. Na jeho místo nastoupil Týden knihoven, nakonec byl Měsíc knihy přejmenován na Měsíc knihy a internetu. Obava, že internet vytlačí tištěné knihy, se nepotvrdila; kniha má stále své nezastupitelné místo, o čemž svědčí počet vydávaných knih a také zájem o veřejné knihovny, které se mnohde staly významnými kulturními institucemi. Byly doby, kdy se ve čtvrtek na nové knihy stávaly fronty, dnes je spíš problém se v záplavě nových knih orientovat, což je samozřejmě ta lepší varianta.

Letos si budeme 7. března připomínat 170. výročí narození našeho prvního prezidenta T.G. Masaryka. Bude kolem toho mnoho řečí, v Lánech se budou u hrobu prezidenta Masaryka a jeho rodiny střídat ústavní činitelé s věnci a oslavnými proslovy; občas se nestačím divit, kdo všechno prezidenta Masaryka cituje, někdy zkresleně a nepřesně, a odvolává se na něj. Stačí si vzpomenout, že to není tak dlouho, kdy v den výročí Masarykova narození nebo úmrtí na příjezdu do Lán stály hlídky a legitimovaly každého, kdo chtěl jeho hrob navštívit – i mrtví byli nebezpeční.

O Masarykovi toho bylo a bude hodně řečeno, proto bych chtěla toto výročí připomenout několika slovy z Čapkových Hovorů s TGM:

„Mám-li říci, v čem se můj život vyvrcholil, tedy ne v tom, že jsem se stal prezidentem a že mohu nést tuto stejně velkou čest jako těžkou povinnost. Má osobní satisfakce, smím-li to tak nazvat, je hlubší: že jsem ani jako hlava státu nic podstatného nevyškrtl z toho, več jsem věřil a co jsem miloval...; že, stoje v moci, nenacházím pro sebe nižádného jiného mravního zákona ani jiného vztahu k bližním, k národu a k světu, než jaké mne řídily předtím. ...Nemusel jsem změnit nic na své víře v humanitu a demokracii, na svém hledání pravdy, ani na nejvyšším mravním a náboženském příkazu lásky k člověku. ...Není jiné morálky, jiného etického řádu pro státy a národy a jejich správce než pro jednotlivce. Není to osobité uspokojení z toho, že jsem po celý svůj život, tak podivně a složitě utvářený, zůstal sám sebou; důležitější je, že v tolika zkouškách zůstaly a ověřily se ty lidské a obecné ideály, které jsem vyznával. Říkám si, že v tom neustálém zápase o lepší příští národa a lidstva stál jsem na straně dobrého. To vědomí stačí, aby život člověka byl krásný, a jak se říká, šťastný.“

Hana Dvořáková

Expedice FROZEN

Zlý čaroděj vyrobil zrcadlo, v němž všechno vypadalo mnohem ošklivější. To zrcadlo se rozbilo na tisíce kousků, ty se rozletěly po celém světě a ty střepiny se lidem zapíchly do očí a někdy i do srdce, takže se najednou pořád zlobili a všechno kolem sebe viděli jako špatné a ošklivé...

Asi poznáváte začátek vyprávění z Andersenovy Sněhové královny. Ty střepy vězí v některých očích a srdcích dodnes a působí v lidech zlobu a naštanost na všechno. Je třeba je posbírat. A také zachránit malého Kaje, kterého sněhová královna unesla do svého ledového hradu. To bylo cílem Expedice FROZEN, na kterou jsme se o pololetních prázdninách vydali ve složení 14 dětí + 4 dospělí z židenického sboru. Naší základnou se stala stará katolická fara v Nížkovcích u Slavkova.

Sníh ani led zrovna nebyl – jako ostatně skoro celou letošní zimu, ale to nám nevadilo. Přípravovali jsme se na utkání s nimi aspoň teoreticky a také fyzikálními pokusy. Víte třeba, jak se dá zvednout kostka ledu, aniž byste se jí dotkli rukou, když máte k dispozici jen nit a trochu soli?

A taky jsme si vyprávěli o tom, co, jak a proč vlastně vidíme. Při pobožnostech jsme četli příběhy, které jsou o světle a temnotě nebo o tom, že člověk se dívá očima, zatímco Hospodin hledí srdcem. Abychom si to zapamatovali, vyrobil si každý svůj kus kreslené bible.

Hráli jsme hry, stavěli bunkry na zahradě, přečetli celou Andersenovu pohádku a děti přitom ležely na peci, vydali jsme se na cestu plnou úkolů podobných těm, které musela zvládnout Gerda. Posbírali jsme střepy z toho kouzelníkovy zrcadla, co jsme našli, ale když tak koukám kolem sebe, bojím se, že jich ve světě ještě dost zůstalo. Vyráběli jsme svíčky a svícínky a taky

jsme pak ve tmě zkoušeli odrážet světlo pomocí soustavy zrcadel až do těch nejtemnějších koutů. A to je pěkně těžké! Kaje jsme nakonec taky vysvobodili. Služebníky ledového království jsme přemohli v boji papírovými koulemi, když ty sněhové nebyly k máni. Na oslavu jsme si pak dali vlastnoručně vyrobené nanuky a ledňáky.

A abych nezapomněla, taky jsme hodně zpívali a hráli na všelijaké nástroje. Naučili jsme se i nějaké nové písničky. Jednu z nich, Pozdraveno budiž světlo, jsme pak zpívali v neděli při mši v katolickém kostele. Dobře se to hodilo, protože zrovna byl Svátek uvedení Páně do chrámu (Hromnice), kdy si na začátku všichni rozsvěcují svíčky a zní, že Spasitel je světlem národů.

Byla to dobrá expedice. Děti tvrdily, že se už těší na příští, a my se těšíme taky.

Radka Včelná

Plesem

Rok se s rokem sešel a v sále Střediska volného času v brněnských Lužánkách proběhl již 4. ročník "Plesem" - Plesu nejen evangelíků napříč generacemi. Jak již název napovídá, jedná se o skvělé setkání generací, objevili se zde jak mládežníci, tak i jejich rodiče. Bylo potěšení sledovat užaslé výrazy rodičů nad "jejich dospělými dětmi", které se proměnily v "mladé dámy a pány" a brázdily po tanečním parketu. Stejně tak se rodiče odvážně pustili do tance.

Jako každý rok jsme mohli vidět nabitý program po čas Plesu, kterým nás prováděli Šimon a Gabča Královi. Vystoupilo zde taneční duo manželů Kubátových, kteří nám předvedli, jak by to mělo vypadat. Další úchvatné

vystoupení předvedl kouzelník Bohdan Chrastil, který zaujal publikum především svými znalostmi místní Lužánecké knihovničky. Co by to bylo za ples, kdyby se zde netancovalo, k tanci proto zahrála kapela The only way. A jak to celé vypadalo, můžete v blízké době vidět na benfoto.rajce.idnes.cz

Z Plesem se stává čím dál známější "akce", důkazem toho byli mládežníci, kteří dojeli až z Prahy nebo jejího okolí. Samozřejmostí byla tombola, ve které se daly vyhrát krásné ceny, především vstupenky do divadel a bazénů a taky spousta dobrého domácího jídla.

Namítáte, že to máte od tanečních již pár let? Nezoufejte, Plesem není jen o tanci, ale je také o setkání. Já osobně si myslím, že skvěle spojuje lidi všech generací, a každý si zde něco najde.

A na závěr bych jen dodal: "Když se chce, všechno jde", tak neváhejte, zopakujte waltzový krok a za rok na tanečním parketu!

Václav Stávek jr., foto Ben Skála

Ekumenická bohoslužba slova

Ekumenická bohoslužba slova pořádaná v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů se konala, jak tomu bylo podobně již v předchozích letech, v druhé půlce ledna (letos 21. ledna) v chrámu svatého Jakuba. Letošní motto navrhli křesťané z Malty a znělo „Zachovali se k nám neobyčejně laskavě“, Sk 28,2. Tento text nebyl vybrán náhodně, ale proto, že při své cestě do Říma ztroskotala loď, na které se plavil apoštol Pavel, u břehů Malty. Ztroskotaných se velmi laskavě ujali místní obyvatelé. Mnozí z nich pak po rozhovorech s Pavlem přijali křesťanství.

Ekumenickou bohoslužbu připravil tým složený ze zástupců Evangelické církve metodistické - sestra farářka Jana Daněčková, Římskokatolické církve

z farnosti sv. Jakuba - pan děkan Václav Slouk a páter Jan Pacner, Církve československé husitské - bratr farář Miroslav Kubíček, Českobratrské církve evangelické - bratr farář Jiří Gruber, Evangelické církve augsburského vyznání - bratr farář Jaroslav Kratka, Církve bratrské - bratr kazatel Jan Asszonyi, a Bratrské jednoty baptistů, která byla zastoupena členem sboru bratrem Plotěným. Byla zvolena jednoduchá bohoslužebná liturgie přijatelná pro všechny zúčastněné církve. Krátké promluvy na text ze Skutků 27,18-32 až 28,1-10 pronesli Miroslav Kubíček, Jaroslav Kratka a Jana Daněčková. Sbíрка byla věnována na domácí hospic.

Myslím, že všichni účastníci bohoslužeb mohli odcházet s vědomím, že vyznávají jednoho Boha, byť třeba různým způsobem a s různým důrazem na některé věci, ale v základním jsou schopni se shodnout a rozumějí si a jsou tak říkajíc na jedné lodi. Základ máme všichni stejný, a to je evangelium Ježíše Krista.

Marie Matoulková

Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ

Co jsem se naučil od bratra muslima

Začátkem prosince minulého roku jsem strávil tři dny v Sarajevu, kde jsem byl hostem svého kamaráda a jeho ženy. Oba jsou muslimové, on je český konvertita k této víře, studuje islámskou teologii a možná bude jednou imámem, jeho žena je z Bosny a do muslimské víry se narodila.

Samozřejmě, že jsem se na toto setkání, coby student teologie evangelické, velice těšil a rozhodně jsem nebyl zklamán. Takže kromě objevování krás a kontrastů Sarajeva, islámských i křesťanských památek, ale také temné minulosti stále ještě nedávné války, jsem tyto dny strávil v téměř ustavičném, občas náročném, ale vždy velmi obohacujícím mezináboženském dialogu.

První věc, která mi připadla zajímavá, byl hluboce zvnitřněný řád spojený s uctíváním Boha, který byl s kamarádovou vírou spojen. Muezzin často ani nemusel začít svolávat k modlitbě a kamarádovy vnitřní hodiny mu řekly, že se blíží ten čas, který bude věnován Bohu. Muslimové mohou provést svou modlitbu (salát) kdykoli v intervalu mezi dvěma voláními (a těchto intervalů je každý den pět), ale nejzbožnější je pomodlit se hned na začátku a ideálně s bratry a sestrami v mešitě. Za to je také nejvíce zásluh, ale o tom později.

V duchu jsem si říkal, jak tato zdánlivě až příliš upjatá formálnost musí napomáhat ke ztišení a skutečnému soustředění myšlenek na Pána Boha, zvláště když jsem kriticky nahlédl na svůj vlastní modlitební život.

Také jsem měl možnost se některých modliteb v mešitě zúčastnit jako divák, to v Sarajevu běžně možné není (historicky hodnotné mešity jsou otevřené pro turisty, ale ne v době modliteb, což je pochopitelné). Kamarád ale řekl, že jsem jeho přítel „masihi“ (arabský výraz pro křesťana), a byl jsem vítán. Společná muslimská modlitba má v sobě sílu svého specifického rytmu, zapojení celého těla a soustředění. Osobně si nemyslím, že bych si z toho měl vzít poučení v tom

smyslu, že bych měl při modlitbě nutně provádět nějaký tělocvik, ale rozhodně v tom smyslu, že bych se měl modlit jako tělesná bytost, jako celý člověk, ne jako jakási idealizovaná niterná duše. Ostatně v islámu se věřící nemusí modlit předpisově, brání-li mu v tom nějaký handicap. Rozumím-li tomu správně, slouží všechno to rituální klanění a předepsaná gesta právě k tomu, aby dal věřící najevo, že se dává Bohu k dispozici celé.

Když už jsme u těch mešit a rituálního provozu, musím říci, že v chladném prosincovém Sarajevu byla vytopená mešita s tlustým kobercem opravdu mnohem příjemnějším místem k rozjímání než vymrzlý kostel. Tohle mají naši abrahámovští bratři vsutku vychytané!

Vrátíme-li se k teologii jako předmětu studia, kamarád mi potvrdil to, co jsem již věděl, tedy že islámská teologie je založena na stejném principu jako rabínský judaismus, tj. že v ní prakticky není prostor pro spekulaci, zvláště pak o Bohu ne. Tak jako židům v tomto směru stačí vyznání „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný“, pro muslimy platí „Není boha kromě Boha.“ Všechno to naše spekulování o Trojici a dalších záležitostech týkajících se Nejvyššího zní muslimům (a rovněž tak židům) velmi nepřístojně. Na druhou

stranu však nikdy nezpochybní to, že uctíváme stejného Boha (což se z křesťanské strany někdy děje).

Čím se tedy islámská teologie zabývá? Zejména nábožensko-právními otázkami v nejširším slova smyslu. Tedy odpovědi na otázku „Co mám (jako muslim) činit?“, přičemž existuje detailně vypracovaná metodologie, jak nalézt odpověď pro daný případ (často nějaká nová skutečnost, která se ve světě objeví). Metoda je v zásadě založena na hierarchii zdrojů od nejsilnějšího (Korán), přes sunnu (tradované Muhammadovy výroky) až po vlastní kritický úsudek. Různé školy islámského práva se pak liší v různých detailech týkajících se této metody a jejich výsledků, ale (pomineme-li ší'itský islám), v zásadě se respektují.

Musím říci, že v tomto ohledu jsem rád, že jsem křesťanem a studuji tu naši, spekulativně zatíženou teologii, protože mi dává více svobody. Na druhou stranu se svobodou se pojí odpovědnost a tuto skutečnost jsem si díky rozhovorům se svým abrahámovským bratrem více uvědomil.

Jako evangelickému křesťanovi mi připadlo zvláštní a cizí islámské pojetí zásluh. Základní koncepce je taková, že spása je pouze záležitostí svrchované Boží aktivity, ale to, kde po smrti člověk v Ráji bude, respektive jak blízko Bohu bude, závisí na tom, kolik zásluh nasbírá. Takže se například sluší, aby muslim, když zmíní jméno proroka Muhammada, dodal „mír a požehnání s ním“. Není to povinné, ale je to zásluha. Tyto „kredity“ lze získat nepovinnými modlitbami, konáním dobrých skutků (a mohou nabíhat i po smrti, například když člověk postaví studnu, získává zásluhu, dokud tato lidem slouží) apod.

Musím říci, že sice chápu ten motivační faktor, ale osobně jsem se cítil být až příliš luthersky ovlivněn na to, abych takovou praxi řádně docenil. Nutno ale dodat, že podobně to mají třeba také naši pravoslavní bratři. Když jsem se nad tím ale zamýšlel hlouběji, uvědomil jsem si, že v té bytostné touze přiblížit se k Bohu skrze zbožné konání je jistá až dojmavá velikost. Vždyť tu konec konců nejde o dosažení spásy skrze skutky, ale přání být Bohu co nejbliž. To lze respektovat a brát si z toho poučení.

Náš hovor se samozřejmě zaměřil také na otázku extrémismu a terorismu. Z pohledu mého kamaráda se islámští radikálové dopouštějí jednoho zásadního hříchu, o kterém se nemluví, totiž upírání „muslimství“ svým bratrům ve víře. U toho bych se zastavil (ostatní hříchy a zločiny jsou natolik zjevné, že není třeba je rozebírat). Jak jsem psal výše, přestože se jednotlivé islámské právní školy liší, neupírají svým ctitelům právo nazývat se muslimy (dokonce ani mezi ší'ity a sunnity se takové upírání neděje). Radikálové jsou však přesvědčeni, že právě a jen ta jejich interpretace Koránu a sunny je ta pravá a kdo ji nesdílí, není skutečný muslim. Proto je také možné ho zabít jako „nevěřícího“ (a muslimové tvoří jednoznačně většinu obětí teroristických útoků). Takové pojetí je však zvláště sunnitskému islámu cizí a je pokládáno za hříšné. Ihned jsem si vzpomněl na podobná slova z evangelia „a kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu.“ (Mt 5,22).

Sklon k podobnému zatracování však někdy nalezneme i u křesťanských fundamentalistů, byť ti naštěstí obvykle zůstávají u agrese pouze verbální.

Zajímavý byl také lingvistický a teologický rozbor známého zvolání „Alláhu akbar“. Obvykle se to překládá jako „Bůh je veliký“ či (lépe) „největší“ a není to špatně, ale jedná se o komparativ, tedy zcela přesně přeloženo „Bůh je větší“. A chápe se to v tom smyslu, že ať člověk pomyslí na cokoli, Bůh je vždy větší. Ať se člověku přihodí cokoli, dobrého či zlého, Bůh to převyšuje. Tato myšlenka není cizí ani křesťanství, nalezneme ji například u Augustina, ale v islámu je součástí každodenní modlitební praxe a žité spirituality. Musím říci, že jsem to okamžitě přejal do své vlastní duchovní výbavy a už to tam zůstane. Alláhu akbar!

Kdybych měl sepsat všechno zajímavé, o čem jsme hovořili, byl by z toho mnohadílný seriál, proto se na závěr zaměřím na teologicky nejpodstatnější otázku, a to otázku Ježíše, pro nás Syna Božího, pro muslimy Syna Mariina. Věřím, že čtenář tohoto textu ví, že Ježíš je v islámu pokládán za druhého nejvýznamnějšího proroka hned po Muhammadovi a tudíž i patřičně ctěn. Současně je však pokládán pouze za proroka, protože Bůh je nedělitelný a islám vskutku nepěstuje spekulace o vnitřní dynamice Božství. Když o tom ale přemýšlím, nepokládám tento rozdílný pohled za tak podstatný jako jinou záležitost týkající se Ježíše, totiž jeho smrt na kříži. Muslimové věří, že Bůh zařídil, že na kříži místo Ježíše zemřel někdo jiný, kdo si to zasloužil, a svého milovaného proroka takové potupné a hrozné smrti ušetřil. S touto verzí příběhu jsem měl vždy velký problém a tak jsem to téma otevřel.

Kamarád mi sdělil, že v islámu jednak není přijatelné, aby kdokoli trpěl za cizí hříchy, každý musí trpět za své vlastní hříchy, jednak skutečně věří, že Bůh nevystavil Ježíše takové hrůze. A dodal, že muslimové věří, že se jednalo o Boží zásah ve chvíli, kdy se vše již jevilo jako zcela ztracené. To mě zaujalo a odpověděl jsem, že v tom se s ním naprosto shodnu, jen jsem přesvědčen, že se tak stalo až onoho pověstného třetího dne.

Je samozřejmé, že jsme se s mým abrahámovským bratrem na některých věcech neshodli a ani shodnout nemohli. Příběhy, které řídí naše životy, jsou v mnohém velmi podobné, ale v některých aspektech také nutně nekompatibilní. Přesto jsme k sobě přistupovali se vzájemnou úctou a respektem a cítil jsem větší pocit bratrství tváří v tvář Nejvyššímu, než s některými křesťany. Jsem hluboce přesvědčen, že je třeba, aby spolu lidé různých vyznání, světónázorů či politických preferencí takto hovořili, protože rychle zjistí, že toho, co nás jako lidské bytosti spojuje, je vždy mnohem víc než toho, co nás rozděluje.

Jaroslav Polák

Boží banka

„Pán Bůh zaplat“ si pamatuji z dětství na vesnici jako slova poděkování tomu, kdo pro někoho něco udělal, nějak pomohl. Za běžnou pomoc se nenabízely peníze nebo nějaká hmotná odměna. Stačilo „Pán Bůh zaplat.“ Jako děcko jsem nad tím nepřemýšlela, brala jsem to jako samozřejmost, že to tak mezi lidmi chodí. Postupem let ale takového poděkování ubývalo a myslím, že když jsem

končila základní školu, tak zmizelo úplně. A postupně se začalo přistupovat k finančnímu nebo různému hmotnému poděkování.

V průběhu středoškolského života a v prvních letech mého zaměstnání jsme mezi sebou používali jako vyjádření poděkování „Pán Bůh ti to vynahradí na dětech.“ Asi to tehdy nikdo z nás příliš vážně nebral, spíš z toho cítím trochu neúctu k Bohu. Aspoň já jsem tak vnímala dosah těchto slov. Byla jsem v období, kdy jsem opustila dětskou víru a dalšího života v církvi jsem se neúčastnila a nepostrádala jsem ho.

Až v pozdějších letech, kdy už jsem měla rodinu a začaly se objevovat různé problémy, se kterými jsem si nevěděla rady, přišla záchrana jako by přímo z nebe. Kolem mne se objevili lidé, kteří mi o Boží pomoci řekli. Děkuji Bohu, že měl se mnou tolik trpělivosti a posílal mi do cesty ty, kteří mě dovedli zpátky do společenství věřících. Nečekali žádnou odměnu, stačila jim radost z mého návratu na Boží cestu. Takové „Zaplat' Pán Bůh.“ U něho je to skutečně uložené a jednou to Bůh vytáhne k jejich dobru jako „tvrdou měnu.“

A tak jsem si později uvědomila tu velkou hodnotu slov „Pán Bůh zaplat.“ Měli bychom se k nim vracet v dnešním světě, kde jsou peníze až na prvním místě. Jsem přesvědčená, že toto poděkování stále mezi námi křesťany funguje, i když se třeba ani slovy nevyjadřuje. Měli bychom se pokusit tuto formu poděkování oživit, vyjít s ní do světa kolem nás. Ať se znovu šíří myšlenka a poznání, že všechno nelze splatit penězi, že upřímné poděkování dokáže často mnohem víc potěšit než každá jiná odměna. Člověk má dobrý pocit z užitečnosti svého konání a je to i projevem, že dobré vztahy mezi lidmi znamenají víc než peníze. Nezištnost nese dobré ovoce.

Mirka Šidlová

APOŠTOLOVÉ

Jakub Starší

V Nosislavi máme dva kostely. Jeden evangelický a druhý římskokatolický zasvěcený svatému Jakobovi. Jakub Větší nebo taky Starší či Zebedeův je patronem poutníků, a tak i Nosislaví vede Svatojakubská cesta až do Svatého města Santiaga de Compostela ve Španělsku, kde jsou prý uloženy Jakobovy ostatky.

Jakub Větší byl jeden z dvanácti Ježíšových učedníků. Původně rybář. Syn Zebedea a Salome. Společně s patrně mladším bratrem Janem je Ježíš pozval do služby právě když spravovali rybářské sítě. Ježíš je pojmenoval aramejsky Boanerges, což znamená „synové hromu“ či spíš „synové hněvu“ nebo „synové nepokoje“. Zda tato přezdívka znamená jejich původní příslušnost k nějakému radikálnímu hnutí či poukazuje na prudkost jejich povahy, se můžeme jenom dohadovat.

Jakub, Jan a Petr patřili k nejbližším Ježíšovým učedníkům. Viděli, co jiní ne. Byli podle evangelií svědky některých důležitých událostí. S Ježíšem byli u vzkříšení dcery Jairovy, na hoře proměnění, kde viděli, co jednou pořádně

uvidíme všichni, že Ježíš je Boží, že je dobrým Pánem tohoto světa i nás. Byli v Getsemanské zahradě a selhali ve chvíli, kdy Ježíš prožíval hrůzu a úzkost, kdy je nejvíc potřeboval.

Kniha Skutky apoštolské (12,2) se zmiňuje o Jakobově popravě mečem za vlády Heroda Agrippy I., který vládl v letech 41 – 44 n. l. Jakobova smrt je tu oznámena stručně na rozdíl od mučednické smrti Štěpánovy (Sk 7,54-60). Zpráva o Jakobově smrti je doložena také raným církevním dějepiscem Eusébiem ve spisech Klementa Alexandrijského.

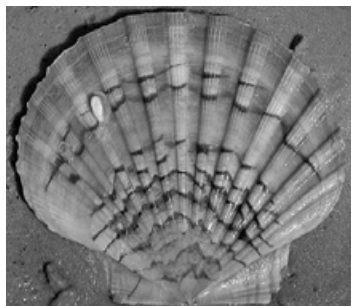
Podle legendy Jakob po smrti Ježíše odešel do Španělska, kde zvěstoval evangelium. Jiná tradice však uvádí, že jeho hlavním působištěm byl Jeruzalém a Samařsko a Španělsko se stalo domovem až jeho ostatků. Jakob byl díky své činnosti zprvu znázorňován většinou s knihou nebo svítkem evangelia. Později pak téměř vždy s poutnickou holí, brašnou, kloboukem a mušlí hřebenatkou.

V Nosislavi je socha svatého Jakuba umístěna na hlavním oltáři s mušlí na plášti a holí v ruce. Hůl však donedávna chyběla. Socha před pár lety prošla amatérskou restaurací. Mladý nadšenec, který obnovu prováděl, svévolně

umístil do prázdných Jakobových rukou sekeru. Pohotově farnice však omyl napravily a zabránily tak ostudě těsně před Nocí kostelů.

Jakub byl patrně pohřben v Jeruzalémě. Podle různých podání se s jeho ostatky různě šibovalo. Nejprve po Palestině, následně se vydaly i na cestu do zahraničí. Jedna z legend praví, že ostatky byly přeneseny do Španělska do Galicie třemi mnichy, kteří se k přemístění rozhodli v době, kdy strážci kláštera odpadli k islámu.

Podle další legendy přijel do španělského přístaviště, kde kotvila loď

s Jakobovými ostatky, portugalský rytíř. Jeho kůň se splasil, když byl oslněn podivuhodným třpytem, který dopadal z hvězd na apoštola. Skočil do vody a vzal s sebou i rytíře. Rytíř byl zachráněn a vytažen na palubu. Zachránci užasli, když viděli, že rytířovo tělo je pokryto mušlemi hřebenatkami. Tato mušle se stala symbolem poutníků putujících do Santiaga.

Na Jakobův hrob ve Španělsku bylo na nějakou dobu zapomenuto. Díky zvláštnímu třpytu hvězd si hrobu opět všiml poustevník

Pelayo. V roce 816 byl nad hrobem postaven chrám a začalo zde vyrůstat město Santiago de Compostela.

Svátek svatého Jakuba připadá na 25. července. V Nosislavi se v tuto dobu konají svatojakubské hody. Pořádá je Sokol a se sv. Jakubem dnes mají jen pramálo společného. Jde spíš o tradici. Stárci a stárky se sejdou v neděli na mši. Pro mnohé z nich to je jejich první mše v životě. Asi stěží chápou, proč tam vlastně jsou.

Našemu protestantskému vnímání není tradice světců nijak blízká. To ale neznamená, že nás nemohou inspirovat. Od Jakuba se řečeno slovy papeže Benedikta XVI. můžeme naučit „pohotovosti přijmout povolání Pána, i když vyžaduje, abychom opustili „lod“ svých lidských jistot; nadšení následovat ho po cestách, které on vytyčí za hranice jakékoliv naší domýšlivosti; ochotě vydávat mu svědectví s odvahou, je-li nutné, až k nejvyšší oběti života.“

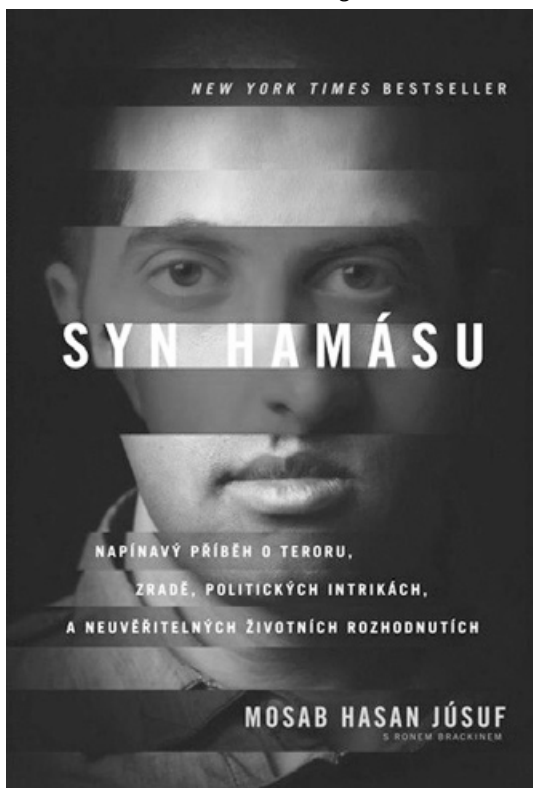
Iva Květonová

PŘÁVĚ JSEM DOČETLA

Mosab Hasan Júsuf s Ronem Brackinem: Syn Hamásu

Na sklonku roku 2018 vydalo nakladatelství Rosa media český překlad bestselleru Syn Hamásu (Son of Hamas), který vyšel v anglicky psaném originále Tyndale House Publishers v Americe v roce 2010. Kniha byla také zfilmována a film nese název Zelený princ (krycí jméno autora). Na knihu byla publikována řada recenzí od velmi pozitivních po kritické. U nás k těm knihu dobře hodnotícím patří např. Jakub Szantó, Ivo Schwarz, Tomáš Pojar (bývalý velvyslanec v Izraeli), k těm negativním lze přiřadit např. recenzi Karla Hvízdaly, který knihu pokládá za v reálu nepravděpodobné a tudíž cíleně propagandistické dílo Izraele.

V dnešní rozjitřené době konfliktů na Blízkém východě a střetů mezi muslimskou, křesťanskou a židovskou kulturou je dobré si knížku

přečíst a získat tak další kamínek do mozaiky této problematiky. Jedná se o knihu autobiografickou, dle mého názoru autentickou a navíc čtivou, kterou napsal Mosab Hasan Júsaf, nejstarší syn vrchního imáma v Ramalláhu a zároveň jednoho ze sedmi zakladatelů Hamásu šejcha Hasana Júsufa spolu s novinářem Ronem Brackinem.

Knihy zachycuje prvních třicet pět let života Mosaba Hasana Júsufa. Vyrůstal v jedné z nejbožnějších islámských rodin na Blízkém východě (už jeho dědeček byl imámem), která se postupně radikalizovala s radikalizující se situací v této oblasti. V roce 1986 byl založen Hamás a v roce 1987 začínají nepokoje a cílené řízené bojůvky pod vedením Hamásu, jichž se nadšeně účastní i mladý Mosab. Otec i jeho syn Mosab byli několikrát zatčeni Izraelci a vězněni. Ve vězeních panovaly otřesné podmínky a na denním pořádku bylo týrání vězňů. Frekvence zatýkání a věznění se zrychlila s přibývajícými teroristickými útoky ze strany Palestinců a s pozdějším vznikem sebevražedných atentátů. V samotném vězení pak panovala vnitřní hierarchie a šejch Hasan i jeho syn Mosab byli mnohého ušetřeni, zejména pak krutého mučení vězňů vlastními spoluvězni z řad Hamásu. V roce 1996 dostal Mosab během jednoho z nesčetných pobytů ve vězení nabídku od izraelské tajné služby Šin-bet, aby se stal jejich agentem. Vyhoví a od té doby mu nastává dvojí život s dvojí tváří a identitou. S eskalací napětí a vznikem sebevražedných buněk z řad palestinských atentátníků jsou jeho služby pro Šin-bet nepostradatelné a s jeho pomocí se podaří zabránit mnoha teroristickým sebevražedným útokům a zlikvidovat zejména přímé výrobce bomb. Oficiálně je osobním strážcem svého otce a tak se dostává přímo ke zdroji informací. Zakládá počítačovou firmu, vydělává peníze. Otce se mu daří chránit před útoky ze strany izraelské armády. Zároveň ale sledujeme, jak se Mosab postupně názorově rozchází se svým otcem, kterého nikdy nepřestal milovat a vážit si ho. Ptá se, jak se otcem původně hlásaná mírumilovnost srovnává se sebevražednými atentáty, které schvaluje.

Jeden z klíčových odstavců knihy pojednává o tom, co Mosab nazývá druhou tváří islámu. „Islámský život je jako žebřík. Modlitby a chválení Alláha představují spodní příčku. Na dalších příčkách je pomoc chudým, zřizování škol, podpora dobročinných spolků. Horní příčkou je džihád (svatá válka muslimů proti nevěřícím). Žebřík je vysoký. Jen málo lidí dohlédne až na jeho vrchol. A stoupání po žebříku je obvykle pozvolné a pomalé, takřka nepostřehnutelné. Tradiční muslimové stojí u paty žebříku. Pociťují vinu, že nežijí tak, jak by podle islámu žít měli. Na vrcholu žebříku jsou pak fundamentalisté, které vidíte ve zprávách, jak pro slávu Boha Koránu zabíjejí ženy a děti. Umírnění muslimové se nacházejí někde mezi těmito dvěma extrémí. Toho dne, kdy můj otec položil nohu na spodní příčku žebříku, si vůbec nedokázal představit, jak daleko se od svých původních představ nakonec posune.“

Jednou, když Mosab procházel Damašskou bránou v Jeruzalémě, ho oslovil nějaký Angličan – křesťan a pozval ho na biblickou hodinu. To, co uslyšel, na něj zapůsobilo jako zásah z čistého nebe. Dychtivě přijímal zejména Ježíšovo učení o lásce, konkrétně o lásce k nepřátelům (Mt 5,43-45). Konfrontace Boha Bible s Bohem Koránu, který přikazuje nepřátele zabíjet, je nekompromisní. Posléze konvertuje ke křesťanství a nechává se pokřtít.

Už měl dost toho věčného zabíjení a krve a marné snahy o zastavení teroru. Setrvalý život v napětí a zároveň nová nalezená víra vyústily po téměř deseti letech práce pro Šin-bet v rozhodnutí opustit tuto službu, odjet z Palestiny, emigrovat do Ameriky a být konečně svobodný. V roce 2007 dostal kýžené povolení k vycestování. Den před tím, než tato kniha 1. března 2010 vyšla, se ho jeho otec písemně zřekl. Tím mu podepsal ortel smrti. V tu dobu Mosabovi vypršela tříletá lhůta pobytu v USA nutná k rozhodnutí soudu, zda mu bude americkou stranou poskytnut azyl. Naděje byla malá, protože byl Američany pokládán za potencionálního nepřítele – jako dvojitý agent přece sloužil i Hamásu a měl být proto vyhoštěn zpět do Palestiny, což znamenalo jistou smrt. U soudu ho zachránil jeho styčný důstojník ze Šin-bet Gonen Ben Jicchak, který riskoval svou kariéru a vyzrazení v Izraeli a přiletěl do Washingtonu, aby u soudu svědčil ve prospěch Mosaba. Nakonec vše dobře dopadlo a Mosab azyl získal a ani Gonen v Izraeli neutrpěl újmu.

Řekli bychom „happy end“, ale knížka vlastně konec nemá. Jen je u konce jedna etapa Mosabova života. Sice žije, získal azyl a duchovně ho naplnilo křesťanství, ale je bez rodiny a domova a po obojím se mu stýská a doma v Palestině se situace nelepší.

Marie Matoulková

ŽILI MEZI NÁMI

Erazim Kohák (21.5.1933 – 8.2.1920)

V sobotu 8 února zemřel ve věku nedožitých 87 let profesor filosofie Erazim Kohák. V roce 1948 odešel jako čtrnáctiletý chlapec spolu s rodiči do emigrace, nejprve do západního Německa a odtud do USA. Zde vystudoval filosofii a religionistiku a od roku 1960 působil na univerzitě v Bostonu, kde se roku 1977

stal profesorem filosofie. Současně působil jako výpomocný evangelický farář v Kasotě. Sedmnáct let žil ve vlastnoručně postaveném lesním srubu, odkud odjížděl do zaměstnání na univerzitě. S jeho texty a hlasem jsme se mohli poprvé setkat na Hlasu Ameriky a ve Svobodné Evropě. Do vlasti se vrátil v roce 1991 a působil pak v Praze jako profesor na katedře filosofie Karlovy university. Veřejnosti byl známý jako publicista a spisovatel. Byl členem sociální demokracie, Hnutí Duha a Děti země. V roce 2013 obdržel Řád TGM. Pravidelně se účastnil sborového života ve sboru ČCE v Praze u Klimenta, kde měl také poslední rozloučení v neděli 16. února odpoledne. Za církev se s ním rozloučil farář Blahoslav Hájek.

Vybrané publikace v češtině:

Dopisy přes oceán, 1992;

Jan Patočka: filosofický životopis, 1993;

P.S.: Psové, 1993, 1996 - odtud je i vybraná kapitola Bůh;

Život v pravdě a moderní skepse, 1994;

Člověk, dobro a zlo, 1994;

Hesla Erazima Koháka, 1995;

Pestrost a pravda, 1997;

Průvodce po demokracii, 1997, 2002;

Hesla mladých svišťů, 1998, 1999, 2003, 2004;

Zelená svatozář. Kapitoly z ekologické etiky, 2000;

Poutník po hvězdách (s R. Šantorou, J. Zajícem), 2001.

Z knihy P.S.: Psové zde otiskujeme vybranou kapitolu „Bůh“.

Bůh

Deus sive natura – Bůh čili příroda. Řekl to židovský filosof Baruch Spinoza v sedmnáctém století a byl za to mimo jiné vyobcován z amsterodamské synagogy. Jak k tomu vlastně přišel?

Ostatně jak člověk vůbec dochází k víře? Náboženství, to je něco jiného. To se člověk může naučit ve škole nebo v kostele nebo prostě pochytit a celý život bezmyšlenkovitě opakovat učení či obřad. Jak ale člověk dochází k osobní víře, k osobnímu vztahu k Bohu?

Věřící o tom zřídka mluví. Je to příliš osobní záležitost. Halasně to předvádějí různí samozvaní misionáři, kteří si z víry dělají cirkus, často doslova, pod stanem od cirkusu pronajatým. Jenž tím již prozrazují, že to není doopravdy. Skutečná víra je věc soukromá.

Začíná přerušením všednosti. Člověk – snad pračlověk, který po sobě zanechal malby v jeskyních, snad člověk, který s vámi den co den mlčky čeká na tramvaj – se pozastaví, někdy proto, že už dál nemůže, jindy proto, že v tu chvíli dál nemusí, vzhledne od své zaneprázdněnosti a najednou si uvědomuje ten nesmírný přesah všehomíra. To nekonečné nebe nade mnou, ta nezbadatelná hloubka ve mně samém – německý filosof Rudolf Otto to označuje jako mysterium tremendum et fascinans, tajemno, z něhož jde mráz po zádech,

kteří však přesto vábí. Přerušeni zaneprázdněnosti jako by otevřelo okna k rozměru posvátného.

Samozřejmě, hned následuje švejkovská obrana. I jen matné tušení, že stojíme v přítomnosti Boží, nás znervózňuje. Rychle okna zavíráme obhroublou všedností nebo špatným vtípem. Snad proto, že jsme ve svých dějinách i svém životě tolikrát upadli, bojíme se povstat. Raději se držíme co nejbliž té nejvšednější zemi a pro jistotu rychle popliváme, omlátíme a zakryjeme blátem všeho, co jen o trochu převyšuje naši všednost, všechno, co je jakkoliv dobré, krásné, ušlechtilé či posvátné. Bezděky se tak utěšujeme: ať jsme, jací jsme, nikdo není lepší.

Přesto ten zážitek přesahu je skutečný a obecně lidský. Lidé na něj vcelku reagovali dvěma způsoby – či vlastně třemi, když přičteme naše odmítnutí. Ostatně není jen naše. Jak dokazuje třeba verš ve Skutcích apoštolů 2,13, lidé vždy bránili pohodlí své každodennosti před vniknutím přesahu takovým zevšedňováním.

Ti, kdo toto střetnutí neodmítli, reagovali zčásti přístupem, který bychom mohli označit zásadou římského práva, *do ut des, dávám, abys dal*, či prostě: něco za něco. Té tajemné moci – či vžitým názvoslovím Bohu – nabídnou oběť výměnou za nějakou protislužbu. Třeba svatému zapálím svíčku, aby se mi uzdravila kráva, a když kráva dál nedojí, třeba si tu svíčku zas vezmu. Něco za něco, nic za nic. Takovým způsobem s Bohem v bibli obcuje třeba Jákob v 1. knize Mojžíšově 28,20-22, ač zdaleka nejen on. Jednat s Bohem tak, jak lidé jednají se světem – fakticky manipulativně – je pro lidi takových návyků zcela přirozené. Z toho pak vzniká nejprve magie, později přírodověda – způsoby, jak skutečnost manipulovat, ať věděním nebo úplatkem, ve prospěch našich účelů.

Z dějin náboženství zjistíme, že to někdy dopadne jinak. Tak zase ve Starém zákoně proroci zvěstují Izraeli, že Bůh nestojí o jejich oběti a obřady – „slavnosti vašich nenávidí duše má“. Bůh požaduje něco jiného: „Učte se dobře činiti, hleďte soudu, pozdvihněte utlačeného, dopomozte ku spravedlnosti sirotku, zastaňte vdovy“ (Iz 1,7). Chce-li člověk získat přízeň Boží, nestačí kšeftovat. Je třeba obrátit sama sebe, aby člověk byl tím, co Bůh požaduje. Ač začínáme chytráckou otázkou, jak Boha přimět k tomu, aby podpořil naše přání, dostáváme Boží odpověď: přejte si to, co Bůh podporuje.

Jenže víra vzniká také ze zcela odlišného postoje. Ten smluvní přístup, „dávám, abys dal“, je typický spíš pro takové polověřící, pro lidi, kteří k víře přistupují jaksi zvenčí. Začínají setkáním s Bohem, ale vycházejí ze zcela lidských zájmů. V bibli to opačně výrazně vyjadřuje třeba 1. epistola Janova 4,19: „My milujeme jej, neboť on prvé miloval nás.“ To zdaleka není jen motiv novozákonní či biblický. Je obecně lidský; vyskytuje se snad nejvýrazněji ve zbožnosti prvotních Američanů, kterým přezdíváme „Indiáni“. Východiskem tu není naše přání jako v případě Jákobově, nýbrž úžas nad zázrakem života a světa. Je tu prvotní vědomí, jaký je to zázrak, že vůbec žiji, že jsem zdravý, že vidím celou tu spletitost a krásu světa kolem sebe – všechno je zázrak – a všechno je dar, nesmírný, nezasloužený dar.

Skutečně, ten zázrak světa, zázrak života, jsem si nijak nezasloužil. Není sebemenšího důvodu, proč bych měl vůbec být. A když už jsem, není sebemenšího důvodu, proč bych neměl být slepý, chromý, v bolestech. To všechno je zcela normální. Že to nejsem, to není zásluha, to je veliký dar. Mám pádný důvod, proč si všeho vážít, ze všeho se radovat, třeba z té křehké květinčky, která jako by zázrakem vyrostla mezi pohozenými betonovými panely na okraji sídliště. Nebo třeba ze života.

Tu k základnímu motivu údivu, úžasu nad zázrakem stvoření, přistupuje druhý motiv vděčnosti. Úžas a vděčnost, to je ten druhý, zcela odlišný zdroj víry a také zcela odlišná náboženská motivace. Už to není ono „dávám, abys dal“. Je to pravý opak, „dávám, neboť´s dal“. Lidské konání už nemá za účel přimět Boha, aby dal, nýbrž vyjádřit Bohu vděčnost za všechno, co dal, i za odpuštění toho, co jsme s jeho dary udělali. Bůh nám dal louku, my jsme na ní zřídili skládku. Máme zač děkovat – i zač se kát. Víra v tom nejhlubším smyslu vychází z údivu a úžasu nad zázrakem všeho stvoření. Vychází z užaslého uvědomění, že svět kolem nás i náš vlastní život v něm není náhodným shlukem a pohybem částic, že je to zjevená přítomnost Boží. Tak se nám Bůh představuje: ne jako takový starohebrejský Krakonoš v plstěném klobouku a lodenovém plášti, nýbrž jako zázrak všeho, co jest, jako posvátnost všeho, s čím se setkáváme. Ostatně ani ten Krakonoš, pokud pohádky mají vůbec smysl, není kouzelný dědeček, nýbrž onen úžasný zázrak všeho stvoření, které nás obklopuje. Velice nedostatečně se to snažíme vyjádřit slovem „Bůh“. Té přítomnosti Boží kolem nás si byl vědom i Spinoza, a proto řekl: Bůh čili příroda. Deus sive natura.

Vybral a připravil Jiří Gruber

HISTORIE

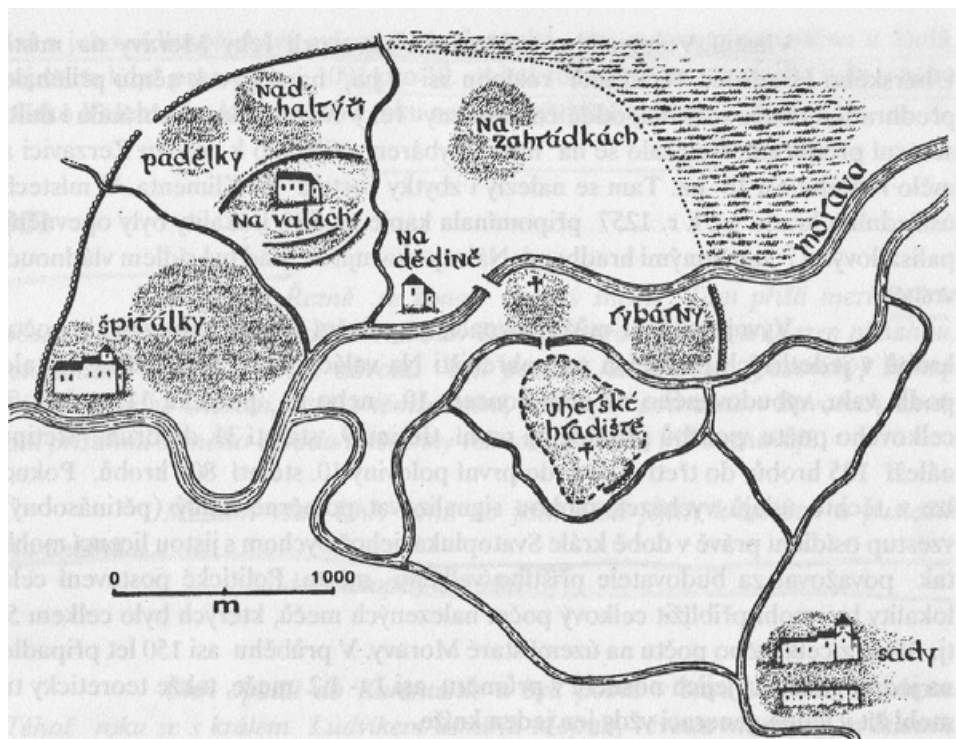
Počátky křesťanství na Moravě

(Pokračování)

1. Staré Město

Území dnešního Starého Města u Uherského Hradiště patří k nejstarším obydleným oblastem naší země. Na přelomu 6. a 7. století zde stávala nejstarší slovanská osada „Na Valách“. Tudy také vedla od severu k jihu moravská část někdejší jantarové stezky a zároveň s křižující cestou od západu na východ do Uher a na Balkán se stala důležitou křižovatkou. Když v 8. století byla osada zabezpečena hradbou s příkopem, vzniklo opevněné hradisko. Osídlování kraje pokračovalo a v 9. století stála na místě dnešního Uherského Hradiště a Starého Města rozsáhlá aglomerace, jejíž plochu odhadují archeologové dnes na tři km².

V této oblasti také křesťanství zanechalo první stopy svého působení na Moravě. Někdy mezi 6. a 7. stoletím byl „Na Valách“ postaven první zděný kostel se hřbitovem, ten se později stal ústředním pohřebištem pro celou aglomeraci.

Aglomerace na území Uherského Hradiště, Starého Města a Sadů v 9.století

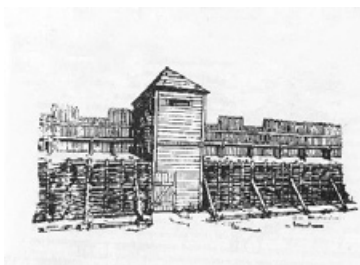
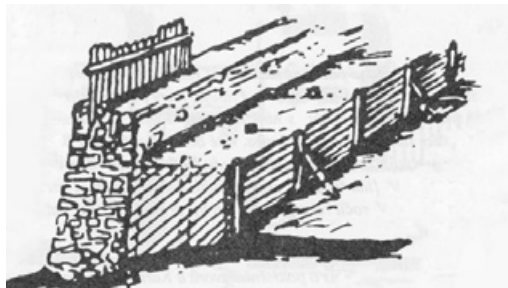
Významu a velikosti aglomerace odpovídala i její promyšlená ochrana, která využívala jak řeku Moravu, tak celý její říční systém s mrtvými rameny a často zaplavovaným okolím jejího toku, včetně budovaných zemních valů (zlechovský). Ochrana byla zřejmě dostatečná, do poloviny 8. století se obešla bez budování hradeb.

Později se stávají kamenné hradby samozřejmou součástí ochrany sídlišť. Nejtěžší hradby se dvěma metry širokým kamenným štítem dosahovaly šířky téměř 10 metrů.

V půli 9. století se stal vládcem Moravy s vědomím franského krále kníže Rostislav. Rozvážnou politikou dosáhl nezávislosti na velmoci franské říše. Přes úspěšnou vládu knížete Rostislava se země nedočkala v druhé půli století klidného období: Vzrůstající moc knížete narazila na zájmy Franků, došlo mezi nimi ke konfliktu, ale Rostislav obhájil sebe i zem. Pak se ale jeho synovec Svatopluk, nitranský kníže, vzepřel Rostislavovi a jejich střet skončil zajetím Rostislava a jeho předáním Frankům. V zajetí Rostislav brzy zemřel.

Novým knížetem se stal se souhlasem Franků Svatopluk, ale Frankové mu neprojevíli žádnou přízeň, obsadili část Moravy a zajali i Svatopluka. Chtěli ho soudit pro zradu. Tehdy na Moravě vzniklo rozsáhlé povstání. Frankové byli

ochotní Svatopluka propustit za podmínky, že jim s pomocí jejich vojsk pomůže vrátit ztracenou zem. Svatopluk souhlasil, s vojskem táhl proti Moravanům. Na místě střetnutí ale obrátil a tajně přešel k povstalcům. Spolu s nimi pak vyhnal cizí vojska z Moravy.

Příčný řez těžké hradby 9.století Vnitřní strana hradby se strážní věží

Přes četné rozepře s Franky se Svatoplukovi nakonec podařilo urovnat vzájemné vztahy. Složil Frankům slib věrnosti a zavázal se jim k platbě povinné daně (tributu). Tím se zbavil starostí o nezávislost země a mohl řešit problémy domácí.

Nezávislost země potvrdil i papež vydáním buly, kterou zaručil církevní nezávislost Velké Moravy v čele s arcibiskupem Metodějem. Staroslověnština byla tehdy papežem uznána liturgickým jazykem (s latinou, řečtinou a hebrejštinou), ale pod podmínkou, že při mši bude evangelium napřed čteno latinsky a teprve potom slovansky.

Metoděj ke konci svého života poznával, že spory mezi kněžími slovanskými a latinskými se prohlubují a doba se mění. Ve snaze zajistit úspěšnost misie i po své smrti jmenoval Metoděj svým nástupcem Gorazda, který byl slovanského původu. Ten ovládal dobře i latinu a Metoděj doufal, že se mu podaří získat knížete Svatopluka, který dosud dával přednost latinské kultuře.

V té době nový papež zrušil povolení slovanské liturgie na Moravě a její další používání zakázal. Metoděj ale zákaz ignoroval a pokračoval ve věroučné činnosti, pro kterou byl na Moravu poslán. Nechtěl, aby dosavadní dílo byzantské misie bylo znevažováno. Za svou neposlušnost byl předvolán se zodpovídat v Římě. Tam, k překvapení mnohých, se (r. 880) plně obhájil, byl uznán pravověrným a dostal od papeže souhlas k další činnosti se stejnou výhradou, kterou už prosadil jeho předchůdce.

Když v r. 885 Metoděj zemřel, dlouhodobé spory mezi „latinskými“ a „slovanskými“ kněžími na Moravě se vyhrtily a jeho přáním nebylo vyhověno. Naopak východofranští biskupové přesvědčili Svatopluka, aby dal v zemi přednost latinské liturgii před slovanskou a Svatopluk jim bez většího odporu vyhověl. Potom pokračovatele Konstantina a Metoděje prohlásil za nežádoucí a vyhnal ze země. To bylo rozhodnutí tvrdé a neočekávané, když sám papež staroslověnskou liturgii před lety oceňoval a schválil.

Ladislav Hájek

CESTUJEME

Severozápadní Čechy II

V čísle Setkávání 2020/1 byly popsány první tři dny našeho poznávání oblasti severozápadních Čech. Z města Sokolovo, kde jsme spali v penzionu v podkroví jedné vily, jsme vyjžděli do okolí. Co jsme poznali další dny?

Městem Sokolovo protéká vodáky oblíbená řeka Ohře. Telefonicky jsme si zamluvili v sokolovské loděnici Dronte zapůjčení kánoe a druhý den ráno jsme vyjeli. Byl nízký stav vody, ale pro tento úsek řeky to stačilo. Za mírného pádlování jsme se nechali unášet proudem. Kolem nás skotačily kačenky i majestátně pluly labutě, na příď usedla zelenavá vážka. Po třech hodinách plavby se před námi objevil hrad na skále a za ním starobylé město Loket.

Samotný hrad byl založen ve 12. století, město pod ním souvisí s německou kolonizací ve 14. století, kdy král Přemysl Otakar II. dovršil výstavbu sítě královských měst, aby zabezpečil hranice země. Malebné město s hradem na skále skoro ze všech stran obtéká řeka, poloostrov je spojen s okolím jen úzkou šíjí. Díky ložisku kaolínu v 19. století vznikla ve městě úspěšná manufaktura na výrobu porcelánu, zejména stolního nádobí a lékařenských nádob. Dnes obyvatelé pracují zejména ve službách spojených s turistickým ruchem. Hrad byl ve špatném stavu, po roce 1989 byl opraven a dnes je v něm výstava porcelánu z okolí. Kromě hradu a starého města je lákadlem řeka Ohře, velmi oblíbená vodáky. Podél řeky vede také cyklostezka.

Kousek dál po proudu se nad řekou tyčí Svatošské skály, asi 200 m dlouhá řada až 50 m vysokých žulových věží – atraktivní turistický cíl. Podle jedné z legend je to zkamenělý svatební průvod. My jsme kánoji vrátili v loděnici pod městem Loket a obdivovali město z okolních skalních vyhlídek.

Mezi Sokolovem a Loktem severně od řeky se nachází obrovská, odhadem 7 km x 4 km černohnědošedá měsíční krajina. Jsou to velkolomy Jiří a Družba, kde od 80. let rypadla a dlouhé dopravníkové pásy těží hnědé uhlí. Po ukončení těžby plánované do roku 2035 má vzniknout jezero Jiří-Družba.

Na jižním okraji velkolomu stojí Statek Bernard. Kromě penzionu a restaurace je zde Centrum tradičních řemesel, které si návštěvníci mohou vyzkoušet během svého pobytu. Nás zaujala expozice věnovaná řece Ohři: modely mostů, přehrad a dalších objektů okolo řeky, různé mapky, atd.

Další den jsme autobusem zajeli do Bečova nad Teplou v pohoří Slavkovský les. V centru města v úzkém sevřeném údolí říčky Teplá, která teče dál do Karlových Varů, je hrad a zámek, ve kterém lze vidět Relikviář svatého Maura, po korunovačních klenotech nejcennější památka v Česku.

Počátky města spadají do počátku 14. století, mohutný rozvoj města nastal v 16. století za vlády pánů Pluhů z Rabštejna díky výnosné těžbě cínu v okolí. V roce 1547 bylo panství Pluhům zkonfiskováno, protože ve Šmalkaldské válce stáli na straně protestantských stavů proti katolickému císaři Ferdinandu I. Podruhé bylo město konfiskováno po českém stavovském povstání 1618-20. V 18. století byla zahájena stavba barokního zámku. V roce 1813 město koupil vévoda Beaufort-Spontin ze starobylého belgického rodu.

Připojení Bečova k Německé říši v roce 1938 přivítalo místní německé obyvatelstvo s nadšením, majitel velkostatku Jindřich Beaufort-Spontin byl aktivním členem NSDAP a na zámku poskytoval azyl zraněným německým důstojníkům. V řadách Wehrmachtu padl i jeho mladší syn Karel. Těsně před koncem války Bečovem prošly tři pochody smrti z koncentračních táborů.

Městem procházela demarkační linie, takže při osvobození americké jednotky se zastavily u nádraží, zatímco město spadalo již do sovětské okupační zóny.

Po roce 1945 bylo odsunuto přes 6 tisíc Němců, jen 171 antifašistů a odborníků mohlo zůstat, takže město i okolní obce zůstaly po válce téměř opuštěné. V zámku byli proto ubytováni horníci z uranových dolů v Horním Slavkově. Ač v letech 1948-89 bylo v Bečově zbořeno přes sto domů, byl zachován historický ráz města, v roce 1992 bylo centrum prohlášeno za městskou památkovou zónu. Zpřístupnění vzácné památky relikviáře sv. Maura v roce 2002 napomohlo turistickému ruchu.

Relikviář svatého Maura pochází z první třetiny 13. století. Byl zhotoven na zakázku pro uložení relikvie sv. Jana Křtitele a později sv. Maura z katedrály v Remeši pro benediktinský klášter v belgickém městě Florennes. Po Francouzské revoluci byl klášter zrušen. Poškozený relikviář v roce 1838 odkoupil šlechtic Alfred de Beaufort-Spontin od církevní rady. Relikviář nechal opravit a vystavit v Belgii. Po přesídlení do Bečova ho vzal s sebou, i když relikviář neměl opustit město Florennes. V roce 1939 majitelé Heinrich Beaufort se synem Friedrichem relikviář ukryli pod podlahu hradní kaple. Na konci války Beaufortové ze zámku uprchli jen s nejnutnějšími předměty, velký zlatý relikviář si netroufli do Vídně stěhovat. Zámek byl zkonfiskován.

Další osud je detektivní příběh. Syn Friedricha Christian Beaufort, ředitel sbírky zbraní Uměleckopřemyslového muzea ve Vídni, chtěl relikviář pro muzeum získat. Jeho teta Elisabeth a její muž navštívili zchátralý nepřístupný zámek Bečov v roce 1982 a ověřili, že relikviář je stále na svém místě. V roce 1984 Christian oslovil rakousko-amerického obchodníka Dannyho Douglase, aby relikviář získal. Danny kontaktoval československé úřady a ve Vídni začal vyjednávat s československým státem o vývozu blíže neurčené umělecké památky. Vyjednávání pokračovalo v Praze se zástupci podniku zahraničního obchodu Artia, který se zabýval dovozem a vývozem kulturních statků. Jednání se účastnili také čeští policisté vydávající se za úředníky ministerstev. Po třech

schůzkách byla smlouva dojednána, nebyla však ještě podepsána. Při vyjednávání vyšlo postupně najevo, že jde o předmět velikosti konferenčního stolu, který je zakopán asi 100 km od Norimberku. Po delším pátrání kriminalisté našli knihu z roku 1932 s popisem relikviáře. 4. listopadu 1985 se Douglas setkal v Karlových Varech s policistou Maryškou, který se vydával za pracovníka ministerstva. Ústně si potvrdili platnost smlouvy, Douglas potvrdil, že se předmět nachází v Bečově a Maryška dojednal odložení podpisu o tři dny. Během následujících dnů policisté důkladně prohledávali bečovský areál a relikviář našli. Byl posouzen jako památka nevyčíslitelné hodnoty a proto její vývoz nepřipadal v úvahu.

Relikviář byl převezen do Prahy a uložen v sejfů České národní banky, kde se dřevěné jádro v suchu postupně rozpadlo – nevhodným uložením památka utrpěla víc, než během skoro 50 let v zemi. Restaurátorské práce trvající 11 roků byly velmi náročné. Relikviář byl celý rozebrán, muselo být vyrobeno nové dřevěné jádro, opraveny sošky a stovky částí výzdoby.

Relikviář má tvar obdélníkového domečku o rozměrech 142 cm x 42 cm se sedlovou střechou, je celkem 65 cm vysoký. Uvnitř se nacházejí kostní ostatky čtyř osob a zbytky textilií a kůže. Dekorace zahrnuje velké množství reliéfů, smaltovaných štítků, sošek z pozlaceného stříbra, filigrány a gemy – reliéfy na drahokamech. Čelní stěny zdobí 25 cm vysoké sošky svatého Maura a Ježíše Krista, „střešní“ stěny kruhové medailony s výjevy ze života sv. Timoteje a sv. Jana Křtitele. Na bočních stěnách jsou rozmístěny sošky šesti apoštolů.

Relikviář je umístěn v prvním patře zámku uprostřed tmavého trezorového sálu ve světle reflektorů. V sále se nesmí fotografovat, člověk sotva stačí si prohlédnout několik detailů – je to opravdu velmi působivé dílo. V ostatních sálech je popsána historie i průběh restaurátorských prací. Také expozice zámku v druhém patře stojí za vidění. Zámek je pěkně opravený, starší hrad s kaplí, kde byl relikviář zakopán, přístupný není, na opravu ještě čeká.

Po prohlídce zámku jsme chtěli obejít Bečov po okružní naučné stezce, značka se však v jedné části ztratila, bylo nutné sejít k říčce neschůdným náročným terénem k zbouranému mostku. Na botanickou zahradu založenou Jindřichem Beaufort-Spontinem, která byla do války jednou z nejvýznamnějších sbírkových zahrad v Čechách, nám už nezbyl čas.

Do oblasti jsme se vrátili hned následující den. Vystoupili jsme v Horním Slavkově. Ve městě z 14. století byly pravděpodobně od roku 1526 ve zdejší mincovně raženy jáchymovské tolary. O rozvoj města se zasloužili majitelé panství (včetně Bečova) z rodu Sebastiana Pluha z Rabštejna, kteří podporovali hornictví. Spolu s Krásnem a Litrbachy Horní Slavkov patřil k nejvýznamnějšímu trojměstí hornických měst. V 16. století se město stalo největším producentem cínu na světě. Město bohatlo a mělo tolik obyvatel jako polovina Prahy. Vrostlo zde vznosné renesanční městské centrum, které bylo v 50. letech vyhlášeno městskou památkovou rezervací, po těžké devastaci však město o tento titul v roce 1961 přišlo.

Po 2. světové válce byla situace ve městě složitá kvůli nucenému odsunu většiny obyvatel města a objevu strategických zásob uranu. Pracovní sílu

nahrazovali nejprve váleční zajatci a vězni z vězeňských táborů, později brigádníci z různých částí země. Problémy s jejich ubytováním později řešilo nové sídliště, které je unikátní ukázkou tzv. socialistického realismu.

Procházíme naučnou stezku Uranová Golgota, která vede lesem místy, kde v 50. letech stávaly vězeňské tábory. Naučné tabule popisují historii táborů, útoky vězňů i následující represe. Mezi vězni byli také baptisté, kteří odmítali těžit uran pro válečné účely, nebo i členové hokejového mužstva. Ze začátku Sověti za uran platili, finanční podpora se postupně snižovala, až úplně přestala. Sovětští vedoucí nedovedli pochopit, že se u nás musejí řídit platnými zákony a bezpečnostními předpisy.

Obcházíme vysokou zdí ohrazený areál věznice Horní Slavkov. Přicházíme ke gotickému opevněnému kostelu sv. Jiří, který je nejcennější památkou města. Z hranolové věže by byl pěkný výhled na město, kostel i s věží však je kvůli opravám nepřístupný.

Poslední den jsme z Horního Slavkova šli kolem rybníku Puleček na horu Krudum vysokou 836 m, která je opředena pověstmi. Na vrcholu stála kamenná 20 m vysoká Kempfova rozhledna z roku 1932. Po válce rozhledna chátrala, až byla r. 1981 zbourána. Český telekomunikační úřad na místě rozhledny postavil stožár pro stanici kontroly využívání radiových kmitočtů. Štíhlý ocelový stožár tak od roku 2008 slouží také jako rozhledna s kruhovým rozhledem. Sešli jsme z kopce ke zbytkům kostela sv. Mikuláše a kolem jezera Michal s oploceným přírodním koupalištěm jsme se vrátili do Sokolova.

Byl jsem překvapen, kolik zajímavých míst, která stojí za návštěvu, jsme objevili v této oblasti.

S pomocí české Wikipedie a svých zážitků a fotografií (mimo relikviáře) sepsal

Jan Franců

Chcete prožít Jeruzalém?

Už čtvrtým rokem jedu do Jeruzaléma potkat se s místy, o kterých čtu v Bibli. Toužím se s nimi potkat, nikoli jen jimi proběhnout. Rád se na místech zastavím, sednu, otevřu Bibli, nebo tam jenom tak spočinu. Chci cítit vůni, slyšet zvuk, vidět okolí. Jsou místa, kam se vracím velmi rád a rád v nich slyším ozvěny příběhů, které čtu v Bibli. Mezi takové patří třeba Kidrónské údolí, o kterém se dočteme jak v historických či prorockých knihách, tak v evangeliích. Tam rád sedím, odpočívám a přemýšlím o jednotlivých postavách či celých příbězích a třeba právě tam si vzpomenu na slova Žalmu 121: „Pozvedám své oči k horám: Odkud mi přijde pomoc?“ A spolu s pisatelem Žalmů odpovídám: „Pomoc mi přichází od Hospodina, on učinil nebesa i zemi.“ A právě tam v Kidrónském údolí obklopen horami Sión, Skopus, Moria a Olivetskou horou mohu vyznat spolu se Zacharjášem, že „V onen den stanou jeho nohy na hoře Olivové, ležící na východ od Jeruzaléma.“ A to pak vyjdu na Olivetskou horu a připomenu si nanebevstoupení Ježíše, které se v těchto místech událo, a možná si začnu i představovat, co bych odpověděl na otázku: „Co tu stojíte a hledíte k nebi?“ A to je přesně to, co se snažím prožít, když putuji do Jeruzaléma.

V Jeruzalémě bydlím na Olivetské hoře v Československém domě modliteb, který tam spravuje misionářka Květa z Křesťanské misijní společnosti z Prahy. Moje cesta je tedy i cestou poutnickou a duchovní. Každé ráno se všichni setkáme v modlitební místnosti, kde zpíváme písně, čteme z Bible a společně se modlíme za pokoj Jeruzaléma a za praktické věci, které nás na naší cestě obklopují. Já se například modlím za všechny nepřátele Izraele, aby hledali Hospodina. Také za to, aby se jim dal Hospodin poznat. Ostatní se modlí např. za moudrost vlády jak izraelské, tak české. Tato každoranní setkání jsou pro mě onou pomyslnou nití, která se vine celým mým jeruzalémským pobytem, a bez nich si nedovedu svoji cestu představit.

Pokud Vás zaujala možnost vyrazit do Jeruzaléma nejenom za poznáním míst, ale i za setkáním s příběhy Bible a za setkáním s křesťany z jiných společenství a nechcete jet sami nebo s cestovkou, přidejte se ke mně. Každým rokem v říjnu jedu do Jeruzaléma. Letos v termínu 19. – 29. 10. 2020. Více informací Vám rád předám osobně či emailem: milan.cahlik@gmail.com

Miloslav Cahlík

DÍKY A PROSBY

Ježíš se stal světlem národů, prosme o proniknutí světla ke všem, kdo Krista ještě neznají. Pane, smiluj se!

Prosme o pomoc se zachováním kontrolních prvků svobody v naší zemi. Pane, buď při politicích i při lidech „s vlivem“. Přiveď je nenápadně – tak jak ty to umíš – v neděli k nám do Židenic. U nás dostanou při kávě a čaji jistě mnoho dobrých rad. Pane, smiluj se!

Prosme o Boží ochranu před všemi formami nesvobody, fašismu a populistických laciných řešení u nás i jinde ve světě. Pane, smiluj se!

Prosme o Boží pomoc v boji s šířící se epidemií koronaviru, zvláště v Číně. Pane, smiluj se!

Prosme o rozvážnost při našich malých i velkých rozhodnutích, která není podložena strachem a nechodí po špičkách. Pane, smiluj se!

Pane, dej nám sílu a odvahu ti důvěřovat i v situacích, které se nám zdají absurdní a v rozporu s našimi představami. Vždyť už tolikrát se ukázalo, jak mnoho dobrého z nich pro nás nečekaně vzešlo. Pane, smiluj se!

Pane, někdy se nám zdá, že jsi nám svěřil hřivny a na chvíli odcestoval. Prosim, dej, ať umíme co nejlépe využít všechna naše charismata a svěřené hřivny využít ke slávě tvého jména. Pane, smiluj se!

Prosíme, dej poznat lidem, kteří se cítí osamoceni a v těžkých životních situacích, i těm, kteří již míří za tebou a procházejí údolím šeré smrti, že jsi stále s nimi. Pane, smiluj se!

Prosíme o světlo naděje pro ty z nás, kdo ztrácejí odvahu a smysl svého života či víry. Pane, smiluj se!

Přímluvná modlitba ze sboru Brno-Židenice 9. února 2020

BUDE

Kavárnička Brno I

4.3. Sestra Slávka Járová: výstup na Gerlachovský štít a na Mont Blanc

11.3. Bratr Tomáš Grulich: méně známé písně z evangelického zpěvníku

18.3. Vystoupení studentů konzervatoře

25.3. Bratr Jan Franců: promítání fotografií z cest

Pozvání na výstavu MARIE PLOTĚNÁ - obrazy známé a neznámé

Od neděle 15. 3. do neděle 26. 4. 2020 v sále Václava Pokorného budete mít možnost zamyslet se a potěšit vystavenými obrazy. Beseda s autorkou se bude konat při zahájení výstavy na stejném místě.

Další návštěvy a setkání jsou možná po domluvě v kanceláři sboru.

Telefon 542 211 453,
<http://brno1.evangnet.cz>

Informace o sobě má autorka na adrese:
<http://marie.plotena.cz>

Brno I

Staršovstvo v Brně I se na své únorové schůzi věnovalo přípravě plánovaných setkání, mezi které patří také výroční sborové shromáždění s volbou poloviny staršovstva. Uvítáme vaše tipy na vhodné kandidáty do staršovstva. Výroční shromáždění se sejde 22. 3. v 9 h na faře. V této souvislosti vás také zveme k otevřené schůzi staršovstva, která bude 9. 3. 2020 a kde bude možné vyjádřit se ke zprávám o životě sboru. Výhledově nás čekají další opravy, např. bude třeba opravit schodiště u Betlémského kostela. Zabývali jsme se chystaným pobytem na Blažkově i přípravou nových internetových stránek. Staršovstvo také poděkovalo bratru Markovi za zajištění zesilovacích sluchátek do Červeného kostela, která se osvědčila, a rozhodlo o zakoupení dalšího páru.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo vzalo na vědomí zprávu farářů, mj. také sdělení o členech sboru, kteří se nacházejí v tíživé situaci. Projednalo zpracovaný evidenční dotazník o životě sboru v minulém roce. Vyslechlo dále zprávu pastorační pracovnice o jejích prvních pastoračních návštěvách. Staršovstvo schválilo návrh rozpočtu, připravený ke schválení na sborovém shromáždění (8. 3.), a projednalo přípravné kroky ke konání tohoto shromáždění. Vyslechlo zprávy o dokončování prací v nájemním bytě a dalších připravovaných stavebních projektech. Vzalo na vědomí sdělení o přípravách početné návštěvy hostů z partnerského sboru v Apeldoornu.

Martin Horák

Brno–Židenice

Staršovstvo se ke své schůzi sešlo 3. února. Proběhla aktualizace sborové kartotéky. Děkujeme zejména Křesťanské službě za návštěvy u členů sboru, s nimiž nejsme v kontaktu. V postní době budeme spolu s židenickými katolíky a husity konat ekumenické biblické hodiny, vždy ve čtvrtek od 19:00, místa se budou střídát. Po tu dobu budou zrušeny naše biblické hodiny. Od pátku do soboty 13.–14. března v našich prostorách SOM uspořádá „seniorátní mládež“ s přespaním. Na Květnou neděli bude v našem kostele koncert Ekumenického pěveckého sboru. Sborové shromáždění bude svoláno na neděli 29. března. Do té doby je třeba uzavřít účetnictví a provést jeho revizi. Proběhne také volba nového staršovstva. V Židenicích se bude volit 9 starších a 2 náhradníci, v Blansku 1 starší a 1 náhradník. Staršovstvo schválilo evidenční dotazník sboru za rok 2019. Bude přílohou materiálů ke sborovému shromáždění. Na opravu střechy fary, která by měla podle počasí proběhnout v březnu až dubnu, nám chybí v tuto chvíli ještě 80 tisíc korun.

Radka Včelná

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.3.

Úterý:

10:30 modlitební setkání
16:30 dětský klub Ovečky
16:30 biblic. hod. pro děti
19:00 příprava NS

Středa:

13:00 Diakonie 4., 18.3.
15:00 kavárnička
16:00 konfirmandi
18:00 kurs Beta
18:00 mládež

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených
dveří 5., 19.3.
17:00 biblická hodina
19:00 sbor Kůrovec

Pátek:

18:30 Cantate Domino

Neděle:

10:00 nedělní škola
pro děti

Brno II

Po - Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.3.

Úterý:

8:30 Dvojka - dětský klub
16:00 děti Třsnov 10., 24.3.
17:00 zpěv
17:30 biblic. h. Třsnov 10., 24.3.
18:00 příprava NS 3.3.
19:00 stř. generace 3.,17.,31.3.

Středa:

8:30 Dvojka - dětský klub
13:00 Diakonie 11., 25.3.
18:00 biblická hodina
19:00 stř. generace 11.,25.3.

Čtvrtek:

9:30 Matešský klub 12., 26.3.
14:30 odpolední káva 5., 19.3.
16:00 mladší děti
16:00 starší děti
17:30 mládež

Pátek:

8:30 Dvojka - dětský klub

Sobota:

9:30 DD Kociánka 14.,28.3.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání v Blah. domě

Brno-Husovice

Čtvrtek:

17:30 mládež
19:00 biblická hodina
20:00 staršovstvo 12.3.

Pátek:

16:00 děti

Neděle:

9:00 nedělní škola
18:00 Desert 8.3.

Brno-Židenice

Pondělí:

18:00 děti Blansko
19:00 biblic. Hodina
Blansko
obojí 9., 23.3.

18:30 staršovstvo 2.3.

19:30 učitelé NS 16.3.

Úterý:

17:00 konfirmandi
19:00 DŽES 3.3.
19:00 Modlitba se zpěvy
z Taizé 10.3.
19:00 modlitební setkání
Brno-sever 24.3.

Středa:

16:00 děti
17:00 mládež
19:00 biblická hodina

Pátek:

19:30 střední generace
20.3.

Neděle:

9:10 nedělní škola
10:00 setkání u kávy a čaje
18:18 zkouška pěveckého
sboru ChrapoT

Brno I**Brno II****Brno-Husovice****Brno-Židenice****1.3****1. neděle postní, Invocavit**
BK Ondřej Macek, VP
ČK Ondřej Macek, VP**BD 9:45** Martin Horák,
Saša Jacobea, VP
Přenos CT
Tiš Olga Tydlitátová, VPHu Štěpán Hájek
*rodinné, VP*Ži Radka Včelná, VP
Bí Jan Asszonyi (CB)**8.3.****2. neděle postní, Reminiscere**
BK Jan Asszonyi
ČK Jan Asszonyi
Jarní ekumenická neděle
Rch Jiří GruberBD Saša Jacobea,
sborové shromáždění

Hu Jaroslav Vítek

Ži Radka Včelná

15.3.**3. neděle postní, Oculi**
BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber, křestBD Martin Horák
Tiš Saša Jacobea
BD 18:00 Martin Horák,
nešpor

Hu Štěpán Hájek

Ži Pavel Kašpar
Bí Pavel Kašpar**22.3.****4. neděle postní, Laetare**
Opl 9:00 Jana Hofmanová
sborové shromáždění
Rch Jana HofmanováBD Saša Jacobea
Tiš Martin HorákHu Štěpán Hájek,
sborové shromáždění

Ži Radka Včelná

29.3.**5. neděle postní, Iudica**
BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber, křestBD Martin Horák
Tiš Saša Jacobea

Hu Štěpán Hájek

Ži Radka Včelná
Bí Radka Včelná**5.4.****6. neděle postní, Květná**
BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber, křestBD Saša Jacobea
Tiš Martin HorákHu Štěpán Hájek,
*rodinné*Ži Radka Včelná, VP
Bí Radka Včelná, VP

BK: Bělembýský kostel v 8:30

ČK: Cervený kostel v 10:00

Opl: sálí Opletalova 6

Rch: Rychmanov v 14:00

BD: Blahoslavný dům v 9:00

Tiš: Těšnov v 10:30

Hu: Netušilova 26 v 9:00

Ži: Židenice v 9:00

Bí: Blansko v 14:00

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz,

<http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Iva Květonová, Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková a Helena Pacasová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz,

<http://brno-ii.evangnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Anna Marie Fikejšová

Farní sbor ČCE v Brně-Husovících

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz,

<http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626

email: zidenice@evagent.cz,

<http://zidenice.evangnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniece.cz

<http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

kaplanka: Marta Židková

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola

Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544

email: skolafilipka@gmail.com

<https://skolafilipka.cz>

ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2020 (XXII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.